

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«Національна безпека України»

підготовки

магістра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Національна безпека України» підготовки магістра.

Розробник: к. політ. н., доцент кафедри міжнародних відносин Кулик С.М.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Пікулик О. Б.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин, протокол № 7 від 30.01. 2026 р.

Завідувач кафедри:

доц. Вознюк Є. В.

© Кулик С.М., 2026 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна очна форма навчання	галузь знань – 29 «Міжнародні відносини», спеціальність – 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії освітньо-професійна програма Міжнародні відносини освітній рівень магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1-й
		Семестр 3-й
ІНДЗ: €		Лекції 10 год.
		Семінарські 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ППІ Кулик Сергій Михайлович

Науковий ступінь: кандидат політичних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних відносин

Контактна інформація Kulyk.Serhij@vnu.edu.ua, (096) 4860362

Дні занять: заняття проводять у відповідності до розкладу занять, що розміщений на сайті: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Національна безпека України» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти магістерського рівня.

Освітній компонент «Національна безпека України» має проблемно-теоретичний характер та передбачає ознайомлення здобувачів освіти із трактуванням культури у широкому розумінні як важливого окремого аспекту взаємодії між державами і народами, так і у взаємодії з економікою і політикою.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета курсу: отримання цілісного розуміння основних тенденцій розвитку поняття та змісту концепцій національної безпеки держави, сучасних пріоритетів політики національної безпеки України, розгляд проблем національної безпеки України в умовах російсько-української війни та подальшої глобалізації та регіоналізації.

Завдання курсу: знати закономірності і принципи національної безпеки держав світу; концепції і доктрини національної безпеки України; нормативно-правову базу національної безпеки України, актуальні проблеми забезпечення національної безпеки України.

3. Soft skills

У результаті вивчення освітнього компонента «Національна безпека України» у здобувачів вищої освіти формуються такі ключові soft skills:

- комунікативні навички – уміння обґрунтовувати і пояснювати актуальні процеси у сфері національної безпеки України в контексті внутрішньополітичних процесів і зовнішньої політики України; брати участь у фахових дискусіях та дебатах у міжнародному контексті;
- критичне та аналітичне мислення – уміння систематизувати та визначати пріоритети розвитку національної безпеки України;
- навички прийняття рішень – ухвалення аргументованих рішень у складних та кризових ситуаціях національної безпеки;
- інформаційна та медіаграмотність – уміння виявляти і спростовувати дезінформацію та фейки у сфері національної та європейської безпеки.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1.						
Невійськові фактори забезпечення національної безпеки						
Тема 1. Управління національною безпекою України	9	2		6	1	ДС, РМГ, 3+3
Тема 2. Економічна та інформаційна безпека держави	13		2	10	1	ДС, РМГ, 6+4
Тема 3. Соціальна, екологічна безпека України	11		2	8	1	ДС, РМГ, 6+4
Тема 4. Релігійна безпека	12	2	2	8		ДС, РМГ, 6+4
Тема 5. Проблеми поширення сепаратизму в Україні	13	2	2	8	1	ДС, РМГ, 4+4
Разом за змістовим модулем 1	58	6	8	40	4	44
Змістовий модуль 2.						
Військові фактори забезпечення національної безпеки						
Тема 6. Військово-промисловий комплекс України на сучасному етапі	21	2	2	15	2	ДС, РМГ, 7+7
Тема 7. Реформування Збройних Сил України в умовах агресії РФ	20	2	2	15	1	ДС, РМГ, 8+8
Тема 8. Національна безпека України в умовах змін європейської та євразійської безпеки	21		2	18	1	ДС, РМГ, 8+8
Разом за змістовим модулем 2	62	4	6	48	4	46
ІНДЗ						10
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, що не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу, опрацювання літератури для підготовки до семінарських занять і написання ІНДЗ.

Елементи самостійної роботи студента	К-сть годин
Опрацювання теоретичного матеріалу	30
Аналітичні завдання	20
Практичні завдання	14
Творчі завдання	12
Підготовка ІНДЗ	12
Загальна кількість годин	88

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Політика викладача щодо здобувачів освіти ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, систематичності оцінювання та дотримання академічної доброчесності. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється відповідно до силабуса ВОК та передбачає врахування всіх видів навчальної діяльності здобувача освіти протягом семестру.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Активна участь у лекційних і семінарських заняттях, виконання завдань, участь в дискусіях та демонстрація підготовленості до занять позитивно впливають на підсумкову оцінку.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь у наукових заходах, волонтерська діяльність тощо) навчання може відбуватись у цей період в онлайн-формі або за індивідуальним навчальним планом за погодженням із викладачем. Поважні причини мають бути підтверджені відповідними документами.

Політика щодо академічної доброчесності.

Нульова терпимість до списування. Плагіат та списування під час виконання письмових завдань та ІНДЗ (зокрема, із використанням мобільних девайсів) є грубим порушенням принципу академічної доброчесності і є неприпустимими в процесі вивчення ВОК.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем семінарських занять відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Складання і перескладання заліку з ОК регламентує Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (від 26.06.2025 р.) <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, забезпечується відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC.%D0%9B.%D0%A3.%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

1) Якщо здобувач освіти як окремих учасник, або у складі команди, брав участь у дебатах, турнірах, ток-шоу, що офіційно проходили на факультеті, або за участю факультету міжнародних відносин, і безпосередньо стосуються тем, що є у силабусі, тоді викладач зараховує додаткові (бонусні) 5 балів.

2) Якщо здобувач освіти має опубліковані тези у щорічній кафедральній конференції «Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень», і безпосередньо стосуються тем, що є у силабусі, тоді викладач зараховує додаткові (бонусні) 5 балів.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, що визначені у силабусі ВОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, що було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, що їх здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюють. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доскладати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Загальна сума балів за курс становить 100. Це сума балів за семінарські заняття (90 балів), ІНДЗ (10 балів).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
0 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та ресурси

1. Горбулін В. Мій шлях у задзеркалля. Не лише дорожні нотатки. К.: Брайт Букс, 2019. 272 с.

2. Горбулін В. П. Як перемогти Росію у війні майбутнього. К.: Брайт Брук, 2021. 248 с.

3. Жуковська Н. Берлінська М.: «Це найбільша війна дронів в історії цивілізації». <https://www.sestry.eu/statti/mariya-berlinska-u-kogo-bude-bilshe-dronov> (17.09.2023).

4. Зовнішня політика та національна безпека України: документи і матеріали 2014–2022 рр.: навч. посіб.-хрестоматія / уклад. і коментар: І. В. Артёмов. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2023. 380 с. http://eurodev.uzhnu.edu.ua/images/files/2023_.pdf.

5. Кулик С. М., Борисюк О. П. Співпраця України та Естонської Республіки у сфері кібербезпеки. Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 15 листопада 2023 р.) / укл.: С. Кулик; О. Борисюк. Луцьк, ВНУ імені Лесі Українки, 2024. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій. С. 276–280.

6. Клемба Л. І., Кулик С. М. Реакція Литовської Республіки на повномасштабне вторгнення РФ в Україну. Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень: Матеріали IV Міжнародної наук.-практ. інтернет-конференції (м. Луцьк, 1 листопада 2024 р.) / укладачі: С. Кулик, О. Борисюк. Луцьк, ВНУ імені Лесі Українки, 2024. PDF-формат; мережеве видання. С. 81–84. <https://surl.li/l1brf>.

7. Національна безпека: загрози та виклики: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 квітня – 12 травня 2024 р. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2024. 256 с.

http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/22907/1/%D0%90dvanced_training_UzhNU.pdf

8. Стратегія кібербезпеки України. <https://cip.gov.ua/ua/news/strategiya-kiberbezpeki-ukrayini>.

9. Стратегія розвитку оборонно-промислового комплексу України на період до 2028 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 442-р. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-oboronno-promislovogo-kompleksu-ukrayini-na-period-do-2028-roku>.

10. Сучасна позиційна війна та як у ній перемогти. Переклад статті Головнокомандувача Збройних Сил України Валерія Залужного для видання «The Economist». <https://www.istpravda.com.ua/columns/2023/11/2/163310/> (02.11.2023).

Матеріали аналітичних центрів України:

11. Ad Astra. Аналітичне агентство. <https://adastra.org.ua/>.

12. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). <https://www.icps.com.ua/>.

13. Національний інститут стратегічних досліджень (НІСД). <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovidi>.

14. Рада зовнішньої політики «Українська призма». prismua.org.

15. Український інститут майбутнього. <https://uifuture.org/>.

16. Центр «Нова Європа». <https://neweurope.org.ua/>.

17. Центр глобалістики «Стратегія XXI». <https://geostrategy.org.ua/>.

18. Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння (ЦДАКР).

19. Центр економічної стратегії. <https://ces.org.ua/>.

20. Центр міжнародної безпеки. Громадська організація. <https://intsecurity.org/>.

21. Центр оборонних стратегій (CDS). <https://defence.org.ua/>.

22. Центр протидії дезінформації при РНБО. <https://cpd.gov.ua/>.

23. Центр Разумкова. <https://razumkov.org.ua/>.

***